

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitr
APARE SĂPTĂMÂNAL

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Str. Șaguna 8

Sibiu

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni
125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. —
Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe
se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu,
strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se
refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiilor
un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică
de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiile
se adresează **Administrației** ziarului Telegraful
Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Precizări

În urma evenimentelor atât de regretabile din zilele de 21—23 Ian. au apărut în ziare o mulțime de articole pline de inuștrări la adresa preoției și chiar a Bisericii. Cele mai multe încheie cu verdictul: preoții la o parte din viața obștească; ei să rămână numai lângă altar.

Ceeace-i mai semnificativ, articolele acestea sunt scrise în majoritate de oameni cari n'au avut nici o dragoste și nici o înțelegere pentru rostul și pentru lucrarea Bisericii în mijlocul neamului; de oameni cari apar să vorbească despre Biserică numai când o pot împunge cu acul lor veninos, când pot arăta că nu este la înălțimea cerințelor contemporane.

Față de această aglomerare a cunoșcătorilor «pretini» la tribuna sfătuitorilor și a dascălilor, trebuie să precizăm următoarele:

E fără îndoială dureros că s'au găsit în acele zile și unii preoți cari și-au uitat de datoria chemării lor de împăciuitori ai poporului, de propoveduitori ai iubirii lui Hristos. Ne adresăm în aceste rânduri lor și le spunem: vedeți fraților, ce urmări grave pot avea greșelile voastre, înțunecările temporare ale conștiinței de preoți? Vedeți cum se resfrânge impresia defavorabilă lăsată de purtarea voastră asupra întregii Biserici și ce serviciu rău faceți creștinismului și Domnului nostru Iisus Hristos în mijlocul oamenilor? Facem un apel stăruitor la sentimentul vostru de răspundere în fața lui Dumnezeu: reculegeți-vă și lăpădați tot ce e lumesc, tot ce este incompatibil în purtarea și în cugetul vostru cu învățătura evanghelică, așa încât să nu mai aibă în viitor nimenea motiv de scandală din pricina voastră.

Dar odată spuse acestea, ne întoarcem și către aceia dintre «învățătorii» noștri cari sunt fericiți că au găsit un prilej să dea lecții Bisericii și preoției și le spunem: la o parte, nu aveți autoritatea morală să vorbiți despre datoriile preoției și despre lucrurile bisericești! Voi cari declarați până ieri sus și tare că între ortodoxie și românism nu există nici o punte de întâlnire, voi cari propovăduiați alungarea creștinismului din viața românească în numele liberei cugetări, voi pe cari nu v'a văzut până azi nimeni la biserică decât la câte un Te-Deum oficial, nu puteți judeca faptele vre-unui preot după criteriul creștinismului căruia voi nu-i acordați nici o valoare.

Oamenilor de bună credință însă dintre acești critici și sfătuitori, credincioșilor în sufletul cărora cazurile regretabile ale unor preoți au provocat nedumeriri și dureri reale, ca și în sufletul nostru, le spunem: nu e totuși cazul să vă lăsați prea cople-

șiți de durere; numărul preoților cari au avut o purtare neconformă cu duhul Evangheliei lui Hristos este infim. Minoritatea aceasta de tot scăzută nu poate servi ca un indice sau ca un criteriu de judecată asupra nivelului duhovnicesc la care se află preoțimea Bisericii.

A vorbi, din pricina acestei minorități, chiar despre o «criză a creștinismului», înseamnă a sări mult dincolo de șea, într-o ferbințeală nesocotită împreună cu o lipsă de claritate în idei. Dacă unii oameni nu se pot ridica până la înălțimea lui, aceasta nu indică o «criză a creștinismului», ci dimpotrivă.

Putem privi de asemenea cu încredere la preoțimea română. Contactul ei cu Hristos este viu. Cei mai mulți slujitori ai altarelor ostensc prin râvnă și jertfă demne de toată admirația pentru trezirea unei mai vibrante vieți religioase în sufletul poporului. Întâmplările dureroase cari au venit în ultimul timp peste neamul nostru n'au făcut decât să-i sporească și mai mult râvna, conștiința că numai printr-o reculegere morală și religioasă a poporului nostru — operă ce depinde exclusiv de lucrarea ei — se pot repara marile prăbușiri naționale.

Preoțimea noastră își dă prea bine seama că numai dela Hristos și dela altar se pot revărsa asupra vieții obștești puterile de întremare și de îndreptare. Fără adâncirea acestei legături cu Hristos prin preoție, nu se poate aștepta nici o mântuire.

Dar de aci și până a spune că preotul nu trebuie să mai aibă nici un cuvânt în viața neamului este o mare prăpastie. Da, preotul trebuie să vorbească întărit și inspirat de zăbovirea cucernică în preajma altarului. El trebuie să grăiască luminat de prezența lui Hristos în el. N'are voie să iasă nici o clipă în judecățile, cuvintele și acțiunile lui din sfera sacră a comuniunii cu Hristos. Dar la lumina lui Hristos prezentă în el, preotul privește toată lărgimea vieții obștești.

Lumina lui Hristos nu face pe nimeni miop; ea nu luminează în gol, ci se împrășteie peste materialul întregii problematice și frământări a vieții omenești individuale și colective.

Preotul nu se poate desinteresa de soarta neamului. Purtat de iubirea și de grijea pentru națiunea în care a fost așezat de Dumnezeu, el nu va putea renunța la ideea națională. Dar o va sluji în cadrul permis de învățătura Evangheliei. De sigur, unii preoți nu sunt totdeauna în stare să se mențină pe calea dreaptă, ci se cumpănesc într-o parte sau alta. Știindu-se datori și cunoscând că e permis să ostenească pentru destinul neamului, uită că trebuie să o facă aceasta numai în cadrul comandamentelor evanghelice. Dar din pricina răstălmăcirii din partea unei mi-

norități incapabilă de o judecată mai puțin globală, nu poate fi ostracizată ideea însăși.

Preotul trebuie să se intereseze de raporturile sociale, de operele caritative. El are să dea poporului îndrumări pe plan gospodăresc și economic. El trebuie să facă aplicații concrete din învățătura Evangheliei, căci omul simplu nu va ști să tragă concluziile juste pentru situațiile concrete ale vieții lui, din propoveduirea dela altar.

Preotul trebuie să se mențină de sigur în spiritul altarului, în spiritul Evangheliei în tot ce face și grăiește. Aceasta trebuie să i se ceară. Nu i se poate îngădui nici să părăsească acest spirit, dar nici să-și mărginească preocuparea și vederea la altar ca spațiu și la Evanghelie ca literă.

Cei ce cer aceasta doresc să vadă secularizată viața de orice influință a religiei, de orice legătură cu elementul divin.

Dacă unii preoți au părăsit în activitatea lor nu atât altarul ca loc, cât ca spirit, aceasta se datorește nu numai lor, ci și atmosferei ideologice din societatea noastră dirijată de domni de aceștia cari vin acum să dascălească preoțimea.

Preoția este esență divină așezată în vas omenesc, supus influințelor și slăbiciunilor. Când o societate întregă gravitează spre ușurătate, spre idei comode și imorale, greu este să găsești în ea oameni cu totul deosebiți de ea în cari să așezi harul dumnezeesc. Pentru creștinism răspund nu numai preoții, ci toată societatea creștină și în special domniile aceia cari pretind să aibă autoritate asupra ei. El este dat ca o datorie, ca o sarcină tuturor. Domniile aceștia gândesc că pot propovedui ateismul dela catedră și în reviste și se supără dacă lumea nu-i urmează, dar când văd că un preot e influențat și el de atmosfera creată de acțiunea lor, vin și-i dau lecții.

Toate partidele, fără excepție, au tăbărit până acum pe capul preotului, strămtorându-l cu fel și fel de amenințări și promisiuni să lase un pic altarul și să conlucre cu ele. Oamenii acestor partide nu vreau să recunoască acum că acei preoți cari au uitat de chemarea lor, n'au făcut decât să asculte de ei. Cazurile reprobate sunt efectul acțiunii lor.

Biserica și preoțimea n'a contat până azi în acest Stat, ca o valoare independentă, ci numai întrucât puteau partidele și oamenii politici să se servească de ea. O laudau când voiau să îi sprijine și o dascăleau cu ifos când refuza să se preteze la jocul lor.

De ce toate partidele făceau curte Bisericii câtă vreme erau în opoziție și o supuneau la fel de fel de vexațiuni după ce ajungeau la putere? Pentru că Biserica a trebuit să fie mereu în ipostaza protestatară față de guvernele samavolnice cu drepturile ei, ceeace făceau pe opozanți să creadă că e aliata lor, ca să

vadă când ajungeau la putere, spre neplăcerea lor, că ea își merge drumul ei, cerând înțelegere și tratament civilizat.

Biserica a fost tratată cu nesinceritate, ca o cenușăreasă, în tot timpul de după războiu. A cui e deci vina dacă o infimă parte dintre preoți, purtați de amărăciunea lăsată în sufletul lor de această neînțelegere neîntreruptă, au mers prea departe în nădejdea că în sfârșit poate au găsit oamenii cari să-i înțeleagă?

Avem ferma convingere că de aci înainte lucrurile se vor schimba, datorită omului de inimă și de credință care este Conducătorul Statului. Societatea noastră nu va mai fi lăsată pradă doctrinelor imorale ale unor filosofi și scriitori ca cei ce ne mustră acum. Statul se va apleca cu mai multă înțelegere la durerile juste ale acestor slujbași atât de muncitori și de răbdători ai poporului, dar atât de desconsiderați până azi.

Acest nou curs al lucrurilor, altoit pe o conștiință care suntem siguri va fi mai trează și mai scrupuloasă până la cel din urmă preot, va face ca sfaturile dlor C. Rădulescu-Motru, A. Corteanu, I. Simionescu etc. să nu mai găsească în viitor nici un pretext de a se etala.

Nr. 3013

Prăznuirea Duminecii Bolnavilor

Duminecă în 16 Martie a. c. se va prăznuși Dumineca Bolnavilor în fiecare parohie din Arhiepiscopie cu pregătirea bolnavilor pentru sfânta împărtășanie, rugăciunile pentru bolnavi, slujirea sfântului maslu, strângerea daniilor pentru bolnavii săraci și distribuirea lor prin organele parohiale și filantropice.

Predicile roșite în biserici cu acest prilej se vor trimite Consiliului Arhiepiscopesc, dimpreună cu rapoartele oficiilor parohiale asupra prăznuirii Duminecii Bolnavilor, conform instrucțiilor date și vor aviza și oficiile protopopești despre aceasta.

Sibiu, 4 Martie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Adunarea plebiscitară, din țara întreagă, și-a roșit Duminecă și în zilele următoare toată recunoștința și dragostea neschimbată pentru ilustrul Conducător și salvator al statului, dl general Ion Antonescu. Orașele și satele ardeleni și bănățene și-au dat votul da, cu însuflețire și încredere în Celce conduce astăzi destinele de învoire ale neamului românesc.

Comisiunea din orașul Sibului, prezidată de dl Dr. Ioan P. Papp, primpreședinte al Curții de apel, comunică următorul rezultat al plebiscitului sibian: s'au exprimat, în cele 8 secții, 19.502 voturi DA și abea 135 NU.

Același strălucit rezultat s'a obținut în județul Sibiu, precum și în celelalte județe din țară. Au răspuns prin DA, în tot înțelesul țării, 2.887.748; cu NU au răspuns numai 2.672.

A fost, prin urmare, o manifestare imensă de solidaritate a tuturor cetățenilor în jurul Conducătorului nostru, a generalului Ion Antonescu.

Preotul și misiunea sa

— Cunoașterea parohiei —

Ocazii pentru cunoașterea parohiei sunt următoarele:

1. Slujbele.
2. Vizitele preotului la casele parohienilor și ale parohienilor la oficiul parohial.
3. Adunările religioase și reuniunile.
4. Catehizația, în școala primară, și
5. Mărturisirea.

Slujbele sunt ocazii foarte potrivite pentru venirea în contact cu credincioșii.

Ele se prezintă sub următoarele forme: sfânta liturghie, cununii, boteze, înmormântări, sfintele masle și sfeștani: a) ocazionale și b) lunare.

Sfânta liturghie, prin caracterul ei de slujbă publică, nu este o ocazie directă pentru cunoașterea credincioșilor, totuși noi o putem folosi foarte bine, nu pentru a intra în contact mai intim cu ei, ci pentru a constata, în general, starea religioasă a lor.

Spre acest scop preotul va observa Duminecă de Duminecă și sărbătoare de sărbătoare, participarea credincioșilor la sfânta liturghie. În privința aceasta ar fi bine, ca fiecare din noi să posedăm câte un carnet, în care să notăm, aproximativ, dacă nu se poate exact, numărul participanților la sfânta slujbă.

Iar în fișa familiară să se noteze, personal, cei cari iau parte la sfânta liturghie, în duminici și sărbători.

În felul acesta se va putea face o statistică asupra parohienilor, cari iubesc sfânta slujbă și o constatare a felului cum fluctuează starea religioasă-morală, în parohie.

Participarea la sfânta liturghie este pentru preot un indiciu, primul indiciu, că cel care iubește slujba, este un teren potrivit pentru a primi sămânța religioasă în sufletul său.

Sfânta liturghie este prilej de a sădi în suflete cuvântul Domnului și de a apropiia parohianul de tine.

Iată o parte din turma încredințată spre păstorie o ai în fața ta, săptămână de săptămână, sau și mai des. Tu ești păstorul. Cum o conduci la pășune duhovnicească și ce hrană îi dai?

Trebuie să le arătăm credincioșilor «comoara» sfintei liturghii, să facem să pătrundă în sufletele lor acea «necesitate» lăuntrică, care-i depărtează de grija cea lumească și-i apropie de Dumnezeu.

Oile sunt flămânde, ele vin să primească hrană; vin să se sature. O săptămână au avut-o pentru hrana corpului, o zi măcar s'o aibă, din belșug, pentru cea a sufletului,

Dar, în acest scop, nu este destul numai cu sfânta liturghie. Le mai trebuie ceva: *predica*.

Duminecă de Duminecă „păstorul cel bun” se va îngriji, ca oile sale să aibe înaintea lor această hrană, prin care le apropie de sine, le întărește și încălzește.

Să nu fie, sf. liturghie, la care să nu răsună din fața sf. altar cuvântul ziditor și explicator al preotului.

Predica — ca parte ziditoare și explicatoare — completează sfânta liturghie.

Câte ocazii minunate nu se prezintă în predică: de a îndruma, zidi, îndemna, câteodată chiar, sub o formă plină de blândețe și înțelepciune.

Unde le faci toate acestea dacă nu în predică?

Predica nu se poate înlocui, de ea nu ne putem dispensa.

Sigur, că este o greutate, mai ales, acolo, unde este un singur păstor.

Pentru că, mai mult sau mai puțin, în atâtea duminici și sărbători, riști să te repeți, și, deci, să devii plictisitor.

Ori, tocmai aici se arată puterea duhovnicească a preotului: în felul de a ști să aleagă subiectul, din Duminecă în Duminecă, ca, în decurs de un an de zile, sau chiar o viață întreagă, să nu se repete.

Cum va putea face aceasta?

Creștinismul este forță activă și vie. Învățăturile Domnului sunt mereu vechi și veșnic noi. Aci este superioritatea și dumnezeirea creștinismului.

Viața este un rău în continuă curgere, dar și în veșnică revenire.

Aici ne vom arăta superioritatea noastră.

În a fi mereu în contact cu „viața” care curge și în a ști continua să „actualizăm” învățăturile Domnului.

Preotul va fi, în cercul lui de activitate, la sat sau oraș, în curent cu «*totul*».

Și pe acest «*totul*» îl va varsa în sufletul poporului, dornic de a „cunoaște” și „ști”, sub o formă potrivită, nelăsând nici o chestiune, care ar putea interesa pe păstoriți, nedeșăbătută.

În acest fel, mereu vechi, — căci aceeași învățătură o predică Biserica de două mii de ani — ești „mereu nou”, prin actualizare.

Câmpul și posibilitatea de prindere a subiectelor e așa de mare, încât nu poate exista repetare.

Un predicator care nu va ținea cont de a aduce ceva «*nou*» în predică sa, va deveni „sec” și „searbăd”, pus în situația de a nu mai avea ce cuvânta.

Căci cine trebuie să predice așa de mult ca un preot?

Un profesor, la catedră, își ține lecția sa.

Scopul lui este să învețe.

Din an în an și dela clasă la clasă, lecțiile se repetă, prin însăși natura lor.

La un predicator nu este așa. Sf. evanghelii sunt aceleași; interpretarea lor trebuie să fie veșnic nouă, actuală și interesantă.

Predicatorul nu învață numai. El are scopul să zidească, îndemne și, mai ales, să determine pentru o altă viață.

Un predicator trebuie să grijească și ce spune și ce face.

Aceasta este numai o latură a problemei puse.

Preotul va urmări efectele predicii sale dela sfânta liturghie. Carnetul li va dovedi, că predica și slujba, în felul cum se fac, au sau nu efectul dorit. Că numărul credincioșilor s'au înmulțit sau nu. Că viața lor particulară este mai morală sau nu.

O slujbă înălțătoare, făcută cu mult «*duh*» și o predică „ziditoare” și „actuală” sporesc numărul credincioșilor, în sfintele biserici.

Aceasta este primul pas spre cunoașterea parohiei.

Preotului îi stau însă la dispoziție încă o mulțime de alte ocazii.

Pr. I. Chioaru

„Unirea”, foaia bisericească-politică dela Blaj, a apărut, ca număr festiv, cu 52 pagini comemorative, la încheierea primei jumătăți de veac a existenței sale. Urări de bine, numeroase amintiri ziaristice și de altă natură, câteva scurte articole de informațiune ș. a. sânt semnate, la acest jubileu, de conducătorii bisericii greco-catolice române și de alți fruntași ai ei. Cincizeci de ani, spune „Unirea”, a trăit din propriile puteri, fără ajutoare și fără angajamente de nici un fel. S'a luptat fără odihnă, „luându-se de piept cu justiția ungurească și cu perfidia bizantină”.

În numărul festiv dela Blaj nu lipsește astfel nici gogorița bizantinismului, și nici unele exagerări earăș repetate, ca b. o. «*tot ce are acest neam (românesc) de mai bun pe teren cultural și religios, Romei i se datorește. Romei i se datorește toată resurrecțiunea noastră națională*». Renunțăm la comentarea afirmațiilor, ca să nu atingem prin nimic bucuria jubilară a „Unirii”, — căreia îi urăm și de astă dată viață lungă — și mai multă dragoste pentru frații de sânge.

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

Celelalte le găsești în orice Omiletică și Catihetică.

Câteva cuvinte și despre predare. La început și predicile și lecțiile de religie (catehezele) să fie lucrate în scris, cu grije, temeinic, pentruca să poată fi controlate din toate punctele de vedere. Dar la nici un caz să nu fie cetite. Cuvântările cetite pierd jumătate din efect. Și la predare, la rostire să vă feriți de grimasuri, de afectări și de orice fel de exagerare. Spiritul bisericii ortodoxe în general cere și impune naturaleță în toate, deci și la predică și catehizare.

Dacă am zis: naturaleță în toate, nu înșamnă că în afară de dorința de a fi cât mai natural, deci mai conform cu firea ta și spiritul Bisericii, mai sincer cu alte cuvinte, atât la predicare cât și la catehizare nu e bine să te călăuzești și de alte principii. Să vă împărtășesc câteva:

1. Să nu predici și să nu catehizezi astfel, încât credinciosul să aibă impresia, să vorbești „pro domo”, pentru a-ți asigura, a-ți impune sau apăra anumite interese personale. Numai dragoste de Dumnezeu, de Biserica ortodoxă și de fericirea credincioșilor tăi să transpire din fiecare vorbă și gest. Incolo să pari, să te arăți, să fii complet desinteresat.

2. Să nu predici și să nu catehizezi adevăruri de cari nu ești lămurit, nu ești

† Protopresb. I. Imbroane

Vineri, 21 Februarie a. c., s'a stins din viață în etate de 51 de ani la Timișoara, după o îndelungată suferință de inimă vrednicul protopresbiter Ioan Imbroane, profesor de religie la liceul de fete „C. Sylva” și paroh al parohiei „Iosefin” din Timișoara.

Născut în comuna Coșteiu (Iugoslavia), și-a făcut studiile la liceul ortodox român „A. Șaguna” din Brașov, la seminarul teologic din Caransebeș și în Germania, unde a fost trimis pentru studiul pastoral. Până la unirea a fost preot în Rusca (Bănat), apoi a intrat în învățământ ca profesor de religie și ca paroh al nou înființatei parohii din suburbiul „Iosefin” din Timișoara. Aici a zidit o splendidă catedrală, cum puține sunt în Mitropolia noastră, o frumoasă casă parohială alături, în parterul căreia este casa culturală și dispensarul gratuit pentru bolnavii din parohie, în colaborare cu medicii, buni credincioși din parohie, cred, *unica* realizare în parohiile din Mitropolia noastră.

A fost unul dintre preoții de elită ai Mitropoliei noastre, slujindu-și 27 ani Biserica și neamul cu mult entuziasm, zel și devotament. S'a distins ca bun preot și profesor, devotat cu toată însofletea misiunii sale sfinte, ca ales orator și predicator, apreciat conferențiar și ca publicist.

A luat parte însemnată la luptele pentru reînființarea episcopiei din Timișoara și a fost ales consilier cultural în cel dintâi consiliu eparhial al ei și membru al adunării eparhiale.

Ca membru vechiu, în comitetul central al Asociației „A. Șaguna” a clerului ortodox român din mitropolia Ardealului, a activat prin conferințe temeinic lucrate și prin contribuția minții sale luminate la soluționarea problemelor dezbătute în congresele și adunările generale ale preoției.

A fost un preot distins și de omenie, deplăns de prietini și cunoscuți, în deosebi de bunii credincioși din parohia sa și a lăsat unanime regrete între toți cari l-au cunoscut.

A fost înmormântat în cripta din subsolul bisericii catedrale, mândria sufletului său.

Bunul Dumnezeu să-l odihnească sufletul în corturile dreptilor! N.

Conferință publică se ține Duminecă în 9 Martie 1941, ora 18, în sala prefecturii județului Sibiu. Va vorbi dl prof. universitar P. Grim despre Hamlet. Intrarea liberă.

convins, și de cari nici nu te poți încălzi. Chibzuește și meditează mult asupra celor ce ești chemat să le propoveduești, și înainte de a pași în fața oamenilor, trage-ți seama cu tine însuși.

3. Să te ferești ca de foc de contradicție între propoveduire și fapta ta. Nu socoti, că propoveduirea e a Bisericii, și că tu ești preot numai la altar și afară de biserică nu, și că nu are nimeni dreptul să te judece ce faci, ca să nu ajungi să se spună și de tine: „Fă ce zice popa, dar nu ce face el” sau că: „Predică apă și bea vin.”

4. Nici în predică și nici catehizând să nu „moralizezi” acru, trivial, dojenitor. Răul din cât poți nu-l alege subiect, deși poate îl vezi muncind satul, ci combat-l încălzind inimile, luminând mintea și îndemnând voința pentru bine, pentru virtutea contrară răului ce trebuie izgonit. Dacă procedând astfel, ți se pare că nu dai de roade — și nu pierdești din vedere, că în domeniul educației roadele se văd târziu și ajung în pârgă și mai târziu — poți lăsa răul. Bagă bine de seamă, tinere preot, că a lăsa e foarte ușor, dar nu ști „Unde dai și unde creapă” și ranele provocate în felul acesta se vindecă foarte anevoios. De aceea a lăsa răul, ca pe urma lui să scape binele, e o artă. Dacă trebuie să-l lovești, așa să-ți întocmești lovitura, încât să nu isbească decât răul, iar pe om să-l cruțe.

* FOIȘOARA *

Cătră elevii mei

— Sfaturi pastorale —

(28) De protopopul Gh. Maior

Fie că preotul va învăța predicând, fie catehizând, un lucru să nu-l piardă din vedere: la întocmirea planului să nu purceadă până nu cunoaște lipsurile, scăderile, nevoile și dorințele sufletești ale satului. Și aceasta se câștigă anevoios prin străduință și atenție deosebit de încordate. Spovedania temeinică, migăloasă, și convorbirea deasă cu credincioșii sunt căile cele mai sigure pe cari se poate ajunge la cunoașterea, de care vorbeam.

Planul de predicare și catehizare, pe lângă faptul că te ferește de banal, îți ajută și să-ți controlezi munca săvârșită și să găsești ușor subiectele. Căci în predicare și catehizare, mi se pare că cel mai greu lucru e să ai un subiect pentru fiecare duminică, sărbătoare și pentru diversele ocazii de cuvântare și catehizare. Când ai în fața ochilor un scop bineprecizat și cunoști nevoile parohiei și ale parohienilor și când ești pătruns de înalta misiune a oxfordismului și a rolului tău, nici aflarea subiec-

tului nu-mi pare o greutate de neînvins. Celuice vrea, și Dumnezeu îi ajută!

Dacă ai găsit un subiect pentru predică sau altă cuvântare, ori pentru o cateheză, încă nu înșamnă că poți începe să cuvintezi. Dacă vrei să nu bați câmpii și să îndrugi verzi și uscate, fiecare subiect trebuie să-l supui unui mic examen. Fiecare poate fi tratat din foarte multe puncte de vedere și uneori foarte pe larg. Cu cât îl vei privi mai larg și mai complicat, cu atât vei reuși mai puțin. Se cere cât mai multă simplificare, dacă în față n'ai cumva un auditor obișnuit cu abstracțiuni și schițe complicate. Chiar și un canon al Bisericii noastre poruncește, că „predicile pentru popor să fie întocmite dinainte și cu multă grije.”

Ca să nu spui prea mult, ori să nu fi ispitit a spune și ce nu trebuie spus atunci, — înainte de a te apuca să aplici regulile omiletice sau catehetice, e bine să răspunzi cât mai precis la trei întrebări, pe cari nici Omiletica și nici Catihetica, nu le indică. Întreabă-te: „Ce vreau să tratez?” (îți precizezi subiectul); apoi: „De ce vreau să tratez acest subiect?” (scopul), după cari, întreabă-te: „Ce material, sau cât material, ca să spun numai cât reclamă subiectul și scopul?” Acesta este cel mai simplu procedeu pentru a descoperi partea cea mai grea a unei cuvântări sau cateheze.

Din suferințele Românilor din Transilvania

Veacul al 18-lea e cel mai amarnic din toată istoria noastră din Transilvania. La lupta ce-o dusesem secole contra Ungurilor cutropitori, se adaugă acum și cearta zi de zi între noi pe chestie confesională, care ne-a făcut un imens rău, împedecându-ne să ne concentrăm toate forțele noastre contra dușmanului, care cu o diabolică bucurie alimenta ura între frații buni de sânge.

Iată un mic fragment din această luptă nenorocită:

Comunitatea Românilor ortodocși, din satul Dileul român, adresează în 1789, — înainte de luna Iulie — o cerere prefectului județului Turda contele Bethlen László, în care spune următoarele:

Toți locuitorii din Dileul român suntem neuniți, afară de 2 țigani și de un diac fiu al preotului unit, care locuiește într-o casă deosebită pe pământul bisericii. Biserica e a noastră și noi n'avem loc de casă pentru preotul nostru, pentru că fundușul bisericii îl stăpânește preotul unit cu un fiu al său fără credincioși. Când Măria Ta ai fost la noi, ne-am plâns și ai binevoit a ne răspunde, că protopopul nostru să ceară dela protopopul unit o casă de locuit pentru preotul nostru; noi am cerut dar ne-a răspuns, că fără porunca autorităților superioare nu poate; astfel stând lucrul, Măriei Tale îi stă în putere să poruncească, că, fiind două case, cea locuită de diac, să ni se dea nouă cu toate apartinențele sale.

Conducerea județului, în 9 Iulie 1789, decide, ca popa unit să locuiască casa și fundul până trăește, iar după moartea lui aceste să treacă la biserica neunită.

În urma acestei hotărâri situația rămâne neschimbată până la moartea, după câțiva ani, a preotului, cum se vede din declarația pretorului Alexandru Szantó, din 23 Maiu 1795, în care spune că deciziunea de mai sus n'a putut-o executa, fiindcă atunci preotul unit popa Vasile și fiul său diacul Manoilă trăiau, dar acum amândoi sunt morți, și urmași n'are nici popa, nici diacul, cari să facă cel mai mic serviciu bisericesc; astfel în amândouă casele locuiesc niște simpli țărani fără știință de carte, atât urmașii popii Vasile: fiul său Petru, cât și ai răposatului popa Andrei. Pe baza declarației lui Szantó comunitatea ortodoxă din Dileul român cere din nou să li se elibereze sesiunile parohiale, pe care trăesc acei simpli țărani de mai sus fără dreptate și lege, din cauza cărora sătenii nu-și pot ține preot. În adunarea generală a județului Turda, din 3 Iunie, se delegă doi nobili unguri: preotul Antal Boer și asesorul Samuel Szóts, să cerce-

teze la fața locului plângerea țăranilor români în Dileu.

Delegații se deplasează în numitul sat, la 15 Decembrie 1795, după ascultarea împăcinaților, fixează astfel cele constatate și întărite prin subscrierea și pecetile lor:

1. Toată comunitatea din Dileul român, azi, urmează legea neunită grecească.

2. Popa Vasile și Manoilă, notați în prima plângere, au murit.

3. Azi pe sesiunea parohială în chestie locuiește Popa Petru, fiul lui Vasile și fratele lui Manoilă, care fiind neștiutor de carte e nepotrivit pentru îndeplinirea serviciului bisericesc.

4. Satul fiind neunit, și biserica e a neuniților.

5. Popa Petru prezintă un contract din 1732, care vrea să lămurească că moșul său Popa Gavrilă în acel an a zidit o biserică, care a costat 90 florini, pentru care comunitatea sătenilor îl dă o sesiune, în valoare de 700 fl., cu condiția ca toți urmașii săi, din fiu în fiu, să fie preoți în Dileul român. E clar din spusele țăranilor că această biserică din negrijă s'a ruinat, și în locul ei, înainte cu vreo 23 ani, Niculae Rad din Șeușa de câmpie a clădit altă biserică, care există și astăzi, și aceasta e biserica neuniților din Dileul român.

6. Tot satul, înainte cu câțiva ani de clădirea acestei noi biserici, adevărat înainte cu vreo 30 ani, a trecut la neuniți. Popa Vasile a rămas unit, satul nerecunoscându-l de preotul său, a fost silit să-și aducă alt preot, și din acest timp preotul satului locuiește pe sesiune domnească, pe care satul trebuie s'o rescumpere cu o muncă manuală fixată.

7. Sătenii afirmă, că Popa Petru a dus la el oarecare material din prima biserică unită și ruinată (aceasta o neagă Popa Petru), cu toate acestea e clar, că comunitatea l-a oferit prețului materialului dus dela biserică.

În anul viitor sătenii din Dileul român văzând, că dreptatea lor zăbovește așa de mult, prin o nouă cerere, adresată prefectului de Turda contele Domokos Teleki, caută să întregască lămuririle dela punctul 5 din investigația făcută între ei în Decembrie anul trecut. Ei spun că însuși preotul contractant a stricat contractul (din 1732): 1. Când s'a despărțit de sat și a rămas unit. — 2. Când n'a renovat biserica, conform contractului, ci s'a ruinat sub mână sa. — 3. Când ei s'au abătut dela scop, neînvățându-și copiii, și din lipsă de carte au căzut în starea de iobagi; să se întoarcă Popa Petru la legea veche grecească, în care e tot satul, meargă la bă-

trânețe și învețe școală și să învețe atât ca să fie vrednic a ocupa slujbă preoțească, și noi îndată îl chemăm de preot; dar fiindcă aceasta nu se mai poate, nu-i nici o lege și dreptate, ca să ne silească, spre paguba și prejudiciul nostru, să-l mai tolerăm în averea noastră bisericească, și noi pe preotul nostru, în aceste vremuri grele, să-l ținem în casă de birși, și el, fiind simplu țeran și unicul unit, să ne stăpânească averea noastră. — 4. Destul ne-au folosit gratuit până acum averea bisericească, pentru că de când au murit preoții și în deosebi de când înaintași s'au făcut uniți, tot pe nimic ne-au întrebuințat averea noastră bisericească.

Bazați pe cele observate mai sus se roagă să li se restituie averea luată.

În ajutorul bieților săteni intervine din nou protopopul ortodox al scaunului Mureș Simion Suciu, prin o cerere adresată prefectului de Turda, în 5 Iunie 1796, ca să li se dea casele și averea parohială, în care să-și adăpostească preotul lor. Nici intervenția protopopului n'a folosit la nimic, deși promitea recunoștință până la sfârșitul vieții sale domnilor dela județ, cari, după tradiția ungurească binecunoscută, amănau la infinit intronarea dreptății pentru Românii de oriunde și de oricând de sub dominația lor.

Ultima rugare e din 6 Martie 1797, când locuitorii din Dileul român, prin Ioan Marian, Vasile Ted și Vasile Ciz, își reînnoesc plângerea astfel:

1. Decând s'a întemeiat satul cu schismatici s'a făcut și biserica; suntem mai mult de 80 de părechi oameni, dar pentru preotul nostru nu putem câștiga atâtea loc, pe care să-și facă o locuință preoțească cinstită.

2. Până acuma a locuit în casa dlui Francisc Pataki, dar acest nobil a dat o poruncă aspră să se mute preotul cât mai de grabă sau cel mai târziu la Sf. Gheorghe, căci altfel îl aruncă în stradă cu tot ce are.

3. Fiindcă și dl prefect contele Gavril Haller are 4 oameni aici, i-au înfățișat plângerea de mai sus, și le-a răspuns domnului lor de pământ, că și el va face cum hotărăște în această chestiune dl prefect al județului Turda; și în consecință îl roagă și el ca să-i ajute la realizarea dreptăților, pentru care-l vor binecuvânta și urmașii.

Județul, în ședința consiliului din 18 Martie 1797, decide: Luându-se în considerație contractul din 15 Februarie 1732, prezentat de părât, se îndrumă partidele în proces, să-și caute dreptate pe calea legii în ce privește proprietatea sesiunii parohiale din satul Dileul român.

Informațiile de mai sus le-am aflat în arhiva județului Turda, păstrate acum în arhivele Statului din Cluj (vremelnice în Sibiu).

Sfârșitul procesului sătenilor din Dileul român a fost, că domnii dela județul Turda nu le-au făcut dreptate și preotul lor ortodox a trăit ca vai de el, fără sesie parohială și fără case, locuind cu chirie când la unul, când la altul, până în 1815 când a trecut la uniți (preot era Vasile Dan sfințit în 1797), se pare că împreună cu tot poporul sau cu cea mai mare parte (cf. revista *Transilvania*, Sibiu, 1911, p. 59). Șematismul bisericii unite din 1842 spune că credincioșii au trecut la unire încă în 1811. De fapt dela 1815 încoace nu se mai întâlnesc în acest sat preoți ortodocși, decât uniți, astfel sunt Gavril Czigz (c. 1842—48), dela 1848—1854 administrează parohia un preot unit dintr-o parohie vecină, iar dela 1854—74 preotul Ioan Suciu, și dela 1874 până după 1900 Stefan Nemeș, având la data din urmă 403 credincioși uniți, mai fiind 6 romano-catolici, 200 calvini unguri și 10 evrei (cf. *Șematismul mitropoliei greco-catolice de Alba-Iulia și Făgăraș*, Blaj, 1900, p. 382).

Lăsăm să mai urmeze câteva date relative la situația materială și confesională a satului Dileul român, care apare întâi la 1344 (cf. Csánki D., *Magyarország történeti földrajza a Hunyadiak korában*, vol. V, Budapesta, 1913, p. 698—99):

În 1723 are: 15 iobagi, 13 zileri și 6 alții, având arător de 762 cable, și fânaț 136 care; iar venit de 10 fl. (*Magyarország népessége a pragmatika sanctio korában*, Budapesta, 1896, p. 215).

În 1733 are 2 preoți uniți: Samoilă și Gavrilă, 37 familii și 2 case parohiale, se țineau de protopopul Vasile din Săcal (cf. Togan în *Transilvania*, 1898, p. 186).

În 1750 sunt: 300 suflete, 1 biserică, 3 preoți cari au 3 funduri interne și arător de 30 cable și fânaț de 2 care de fân (cf. Bunea în 1901, *Transilvania*, p. 280).

În 1760—62: 3 preoți ortodocși cu 57 familii credincioși, 1 biserică ortodoxă, 3 case parohiale cu arător de 16 cable și fânaț 2 care (cf. Cioban, *Conscriptia generalului Buccow în Anuarul inst. de istorie națională*, III Cluj, p. 643).

O concepție inedită din Arhivele Statului, din 1785 ne dă situația următoare în acest sat: confesiuni mixte, 74 case, 83 familii, 2 preoți, 1 nobil, 453 creștini, din care femei 224, iar copii între 1—17 ani 77, căsătoriti 57, celibi și văduvi 137, proprietari mari: Iosif Balintot, Alexandru Szantó, etc.

În 1805 sunt ortodocși: 60 familii, 1 biserică, preot Vasile Dan cu sesie parohială de 6 cable arător și fânaț 3 care, aveau de protopop pe Ioan Brancovici din Idicel (cf. Gagyî în *Transilvania*, 1911, p. 58—9).

Ștefan Metes

În om să provoci căința, să deștepți nădejdea de îndreptare și să-i ajuți să-și și dobândească îndreptarea. Apoi nici când să nu descrieți răul ori să-l exemplificați așa cum e el în sat; deplasați-l în timp și spațiu, ca omul „vizat”, mergând acasă și cugetând la cele spuse să se găsească singur în categoria răilor, de cari făceai tu pomenire. Și în cele rele, amintiți-vă mereu: nomina sunt odiosa!

5. Să cauți totdeauna, ca predica ta să fie dusă de credincioși și afară de biserică, — în casa, în convenirile lor. Și aceasta se poate obține uneori și producând o ușoară opoziție părelnică între tine și ascultător, excitându-l, tulburându-l puțin cu scopul exclusiv de a-i deștepă interesul ca să te urmărească cu atenție încordată. Căci să te bucuri, când cuvântarea ta a provocat discuție între credincioși; va rodi. Pe când cele, pe cari, după „Amin” le-au și uitat și nu mai știu ce ai spus, sunt predici moarte și trudă zadarnică. (Am auzit credincioși spunând: „Predică și popa nost, ăl de-acuma, da „geaba” nu tună la inimă”).

6. Dacă în sat mai sunt și alte confesiuni, nu-i ataca, nu-i asmuți împotriva ta și a Bisericii tale și nu desbina și nu produce ceartă între fiii comunei. Tu trebuie să fii omul lui Dumnezeu între ei, iar oamenii lui Dumnezeu sunt făcători de pace. În acest caz lucrează numai pozitiv, zidind și

întărind biserica ta cea vie și ignorând de formă pe ceilalți; deci nicidecum negativ, criticând, atacând.

7. Nu vorbi de rele sau atacuri, cari în parohia ta, nici prin apropiere nu sunt. Nu predica împotriva sectarilor sau altor „dușmani”, de cari oamenii nici n'au auzit. Li mâni tu spre primejdii, îi faci să discute, să se intereseze, poate chiar să treacă. Și dacă a intrat sectarismul sau proselitismul altor confesiuni, nu prin violență îi vei converti și mai puțin îți-i vei apăra pe ai tăi batjocorindu-i și dându-le invective în predică, celorlalți.

8. Răul să nu-l descrii niciodată cu lux de amănunte și prea viu, ca nu cumva să-i faci pe ascultători să-l caute și să-l încerce. Binele dimpotrivă fă-l cât mai plastic.

Prin urmare, dacă doriți să vă achitați cât mai vrednic de datoria de a învăța, fie că predicați, fie că veți catehiza, să nu lucrați la întâmplare, ci să vă întocmiți un plan, să porniți dela simplu și ușor, obișnuind pe credincioși cu predica și catehizarea, și mai ales la început, un an doi pregătind în scris și cu grije atâtea predicile cât și catehezele. Iar de vreți ca propovăduirea voastră să aducă roade, nu ponos, nu disprețuiți principiile, cari tind să vă arate de ce spirit practic să fiți călăuziți în această muncă.

E locul să mai adaog o chestiune. Cine să catehizeze în școala primară?

Legea învățământului primar spune: învățătorul, — și fixează 2 ore săptămânal de învățător, nu de clasă. Dar adaugă, că o poate propune preotul.

Dacă învățătorul este ortodox convins, activ, dispoziția legii ar fi acceptabilă. Dar școlilor normale de stat de azi cu o oră de religie la clasele IV—VII li s'a luat puțința a-i pregăti așa de temeinic, ca să poată preda cu succes și religia; și pe deasupra, duhul vremii mai desarmează și el pe bietul învățător în cele religioase. Dar din punct de vedere pedagogic, considerând principiul concentrațiunii și faptul, că religie un învățător bun nu face numai la Religie, ne-ar inclina iarăși să aprobăm dispoziția legii. Dar judecând, că în Ardeal avem atâtea cazuri, că statul în sat ortodox a numit învățători uniți, romano-catolici și luterani, și obligați, — ori ei nevoind să cedeze — să predea religie ortodoxă, — nu putem decât să criticăm și să o respingem.

Și atunci, evident, suntem datorii noi preoții să cerem catehizarea elevilor în cel puțin 2 ore săptămânal de fiecare clasă. Preotul e părintele duhovnicesc al tuturor creștinilor din parohia lui dela naștere până moarte. Credinciosul lui, fiul lui este deci și elevul. E dator să-l păstorească, să crească din el credincios conștiu, convins

și activ pe când va ieși de sub îndatoririle școlare, fără a se gândi la ceva remunerație deosebită. Preoții altor confesiuni catehizează regulat și un singur elev, știindu-l viitor membru al Bisericii lor. Deci judecând împrejurările de azi, sunt de părere, că a catehiza se ține de obligațiile parohului, pe urma hirotoniei împărțite și a postului de paroh primit.

Și eparhia Aradului, Caransebeșului și Orăzii așa și practică, încă dinainte de război.

O excepție însă admit și eu. Dacă învățătorul e dotat cu o deosebită dragoste față de biserică, se străduiește pentru lucrul Domnului și e capabil să-l facă prin eventuală râvnă proprie, iar preotul e prea ocupat, având parohie mare și resfirată, sau e bătrân, cu binecuvântarea ierarhului, să i se lase să propună și religia. Ba chiar să ne bucurăm de asemenea oameni.

3. Convorbirile, ca mijloc de învățare. Convorbirile cu sectarii. Alte mijloace. O mică statistică.

Un mijloc foarte important de a învăța pe credincioși sunt convorbirile, dacă nu se rezumă la banalități, clevetire, bârfire, calomnie sau altceva de acest fel. Eu înțeleg convorbiri, cari să contribuie și la progresul împărăției lui Dumnezeu între bine și la înaintare în cele bune ale poporului. Și

Probleme-Recensii-Comentarii

Pr. N. Vonica: *Preotul și sănătatea poporului*, 79 pagini, Biblioteca bunului păstor. Tip. Arhidiecezană, Sibiu. — O broșură, de unde se revărsă cumințe slovă sufletească peste nația noastră.

Părintele Vonica găsește argumente sănătoase, pe care toți le cunoaștem, dar din care nu s'a gândit nimeni să tragă așa de logice și frumoase concluziuni. Dacă poporul numește pe preot „Părinte”, înseamnă că el este dator, ca un părinte, să se îngrijească de sănătatea parohienilor săi. Îngrijirea sănătății are valoare creștină, desigur nu împoponarea, împlinirea poftelor, cum se practică azi, ci igiena severă corporală pentru ca corpul sănătos să stea cât mai multă vreme posibilă în slujba mântuirii sufletului. Astfel, pentru preoți sănătatea și viața lungă a parohienilor săi este o problemă de mântuire a sufletului. Sfântul apostol Pavel (I Cor. 6, 15-20) zice: „Nu știți, că trupul vostru este biserica Duhului Sfânt? Preamăriți deci pe Dumnezeu în trupul și duhul vostru.”

Trebue să ne creem „preotul sanitar” spune cu drept cuvânt părintele Vonica, căci orice faptă creștină începe prin ridicarea suferințelor omenești în primul rând: boala. Nu avem doar exemple suficiente nu numai în pilda nemuritoare a Samarieanului milostiv, dar și în toate mănăstirile vechi și noi, cari fiecare din ele avea bolnița ei pentru a ușura pe bolnavi, și nu toți călugării misionari cari și-au luat greua sarcină a încreștinării popoarelor sălbatice din Africa și Azia, încep activitatea lor prin a vindeca pe cei bolnavi?

La cuvântările funebre ce bine ar fi dacă preotul știe bunăoară să se folosească de ocazie și arată cauza pentru care răposatul a decedat așa de curând; la botez ar putea da sfaturi de igienă generală și de creșterea copiilor în primele luni și primii ani; iar predicile duminicale le poate înfrumuseța cu reguli de profilaxie și igienă generală învățate la cursuri sanitare.

Idealul ar fi: asigurări sociale parohiale, în care fiecare parohian își plătește mica sa cotizație, în schimb ar avea, în caz de boală, o asistență complet gratuită.

În sfârșit preconizează părintele Vonica strânsa colaborare între medic și preot pentru scopul: sănătatea neamului.

Mi-aduc aminte, am citit acum câțiva ani cu deosebit interes o carte de același conținut scrisă de un medic: Dr. V. Gomoiu: *Preoțimea în slujba operelor de asistență socială*, — desbătând cu argumente medicale aceleași idei — și întărind minunat cele spuse de părintele N. Vonica cu autoritatea unui fost ministru al sănătății.

Eu am de adăugat următorul meu argument la aceste frumoase și binefăcătoare probleme:

Preoțimea a fost dealungul veacurilor nu numai păstrătoarea tradițiilor religioase, dar a fost și medicul nației într-o vreme când nu se pomenea de medici români.

Dr. M. Suciu-Sibianu
medic-primar, Brașov

Cerc religios. — Preoții cercului al VII-lea religios din protopopiatul Sebeșului s'au adunat în parohia Hăpria, Duminecă 23 Februarie 1941.

După slujba utreniei și a sfintei liturgii, la priceasnă, a predicat părintele președinte al cercului *Sever Bran* despre scandală, arătând păcatul săvârșit de ceice, prin purtarea lor nesocotită, dau exemplu rău altora.

S'a ținut apoi conferința intimă, în care părintele președinte a dat preoților lămuriri în legătură cu uniformizarea cultului.

La ora 2 p. m. s'a început serviciul vecerniei în sobor. Răspunsurile au fost date de către elevii școlii primare din Hăpria. A predicat preotul din loc *Vasile Vasilescu* despre glasul lui Dumnezeu în sufletul omului, sau despre conștiință. Au urmat poezii religioase și rugăciuni cântate în cor de școlarii din loc. — Pr. V. Vasilescu.

Știre ziaristică. *Gazeta cotidiană România Nouă* din Sibiu s'a schimbat, din zilnică, în gazetă săptămânală. Ardealul are astfel numai un singur cotidian român, „*Înălțarea*”, tocmai în vremea când am avea în deosebi trebuință ca să întărim sufletele propagând zilnic speranța într'un viitor mai bun, și cât mai apropiat, care să ne aducă dreptatea și reîntregirea neamului. Numerele recente din „*România Nouă*” conțin material variat și bogat, însoțit de clișee numeroase, bine primite de cititori.

de către un preot, care știe ce e, ce rost are și ce vrea în mijlocul unui sat. Dar și când sunt triste, — la pomeni, la masle, la citirile pentru bolnavi b. o. — ce minunate discuții de învățare se țin. Inșiși parohienii m'au învățat să întrebunțez în această direcție asemenea prilejuri. Și-mi era mai mare dragul să aud fâncănitul lingurilor oprindu-se și să văd odihnindu-se pe masă sticlele pline cu beutură și făcându-se liniște adâncă, ca să asculte cu toții răspunsul meu la câte o întrebare asupra căreia nu se puteau ei dumiri. La pomeni mi-am învățat credincioșii să cunoască și să înțeleagă multe canoane și rânduri bisericești, acolo la acele mese improvizate dealungul curții, cari în felul acesta deveneau adevărate agape.¹

Eu atribui convorbirilor o importanță covârșitoare. Dacă e convorbire, — adevărat nu predică, nu monologizare de a preotului, ci schimb de întrebări și răspunsuri, schimb de păreri, de impresii, de lucruri știute de unii și neștiute de alții, — și dacă aceasta se face cu anumită prevenire și bun simț și din o parte și din alta, lasă urme mai adânci, mai durabile chiar decât alte mijloace de învățare.

O grijă mare să aibă preotul: să nu umilească, să nu ironizeze, să nu răstălmăcească întrebările și răspunsurile nici unui credincios, și să nu se folosească niciodată

¹ Pentru câștigarea de cunoștințe citiți: *Convorbiri asupra legăturilor Bisericii cu credincioșii pe baza Măslăvelnicului* de prof. Ilie Ioan Beleuță.

INFORMAȚIUNI

Știre personală. În timpul șederii la București, Vineri, 28 Februar a. c. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a fost primit în audiență de Majestățile Lor Regele Mihai I și Regina-Mamă Elena și reținut la dejun.

Martți, 4 Martie a. c. I. P. S. Sa s'a reîntors la Reședință.

Festival religios. Societatea ortodoxă națională a femeilor române filiala Sibiu — în colaborare cu filiala Cluj, — organizează Duminecă 9 Martie 1941, ora 11'30 a. m. în sala mare a prefecturii un festival religios pentru comemorarea „*Duminecii Ortodoxiei*”. — Program: G. Musicescu: cor din concertul I; Gh. Șolma: Rugăciune (M. Eminescu, cor); Credința religioasă ca factor de disciplină și solidaritate națională, conferință ținută de dna Sofia St. Meteș; Grigore Popa: Rugăciune, poezie recitată de Butunescu I. Mihail, elev cl. VIII lic. Gh. Lazăr; Gh. Șoima: Psalm (cor). — Piese de corale vor fi executate de corul mixt al școlii normale „A. Șaguna” secția de fete și băieți. Publicul este invitat a participa, în număr cât mai mare, la această manifestare religioasă.

† **Pr. Ieronim Buzea**, venerabilul preot-paroh din Dacia (Ștena), prot. Coahalmului, s'a stâns din viață în 23 Febr. 1941, înmormântarea făcându-i-se în 25 Febr. în jalea unanimă a credincioșilor din parohie și din filia Viscri, a intelectualilor din Rupea și regiune. Împlinise vârsta de 67 de ani, — în trupul său, cu mișcări domoale, sălășluia o minte cu adâncă limpezime, și un suflet curat și nobil. Pe lângă alte inițiative și înfăptuiri pe teren bisericesc și de interes obștesc, zidirea bisericii din Dacia precum și cea din Viscri, frumoasa casă culturală din materă, nu-și pot face istoricul fără așeza la temelie existenței lor numele neuitatului părinte Ieronim. Vrednicia sa a fost recunoscută și de autoritatea noastră bisericească, distingându-l cu brâu roșu, și, în două rânduri de vacanță, încredințându-i conducerea și administrarea protopopiatului. Ducea se amintiri îl păstrează preoțimea tractuală, căreia în atâtea ocazii părintele Ieronim, cel cumpătat în cuvânt și cumpănit în judecăți, — i-a fost sfătuitor și mentor. Primească-l Dumnezeu într'un împărăția Sa!

Moartea regelui spaniol. Fostul rege *Alfons al 13-lea* de Bourbon, Habsburg și Lorena, a încetat din viață în 1 Martie c. la Roma. A domnit asupra Spaniei vreme îndelungată, până la anul 1931. Generalul Franco a declarat prin decret ziua de 1 Martie, de azi înainte, zi de doliu național pentru Spania. În mormântarea fostului Suveran s'a făcut în 3 Martie în biserica națională a spaniolilor în Roma. Curtea Regală a României, în urma morții regelui Alfons, a luat doliu pe timp de șase zile.

Mulțumim I. P. C. Sale Arhimandrit T. Scorobeț și tuturor celor cari într'un fel sau altul au luat parte la durerea noastră prin pierderea iubitului nostru protopop I. Munteanu. — *Familia Munteanu.*

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 9 Martie 1941, va predica părintele diacon *Nicolae Mladin*.

Nr. 74—1941

(12) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei **Balomirul de câmp**, protopopiatul Orăștie, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela întâia apariție în *Telegraful Român*.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Casa delat stat.
2. Sală parohială în bună stare, cu dependențe.
3. Grădină în mărime de 897 stj.
4. Ecleejie (sesiune parohială) de 7 jugăre arător.
5. Stola obișnuită în protopopiat.

Cereri de concurs și autorizația de candidare, însoțite de actele prevăzute în Regulament, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român din Orăștie.

Candidații se vor prezenta, cu încredințarea prealabilă a oficiului protopopesc, într-o zi de Duminecă sau sâmbătoare, în parohie, pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Oficiul protopopesc ortodox român Orăștie, în înțelegere cu consiliul parohial.

Orăștie, la 6 Februarie 1941.

Pr. Iosif Vințan
adm. protopopesc

Organizați Reuniuni de femei

dacă nu chiar păgubitoare. Insuși sf. Apostol Pavel a găsit de bine să-și sfătuiască ucenicii să nu-și piardă vremea cu ceice se frământă „de întrebările cele bune și de numere de neamuri, de prigoniri, de sfezile cele pentru lege; să se ferească, că acestea „sunt nefolositoare și deșarte; de omul erefic după una și a două sfătuire „te ferește” (Tit 3, 9—10), iar lui Timotei îi spune la fel „de întrebările cele bune și neînțelepte te ferește, știind, că nasc vrajbe” (II Tim. 2—23). Toți căți au trecut la sectari, sunt fanatizați. Și cu cel fanatic nu te poți înțelege, nu-l mai poți convinge și întoarce dela cele ce i-au intrat lui în cap. Sunt foarte rare cazurile de convertire. Luerează preventiv, fă profilaxia sufletească, și dacă aceasta n'a dus la rezultate, încearcă odată, de două ori să-l înforci pe cel pierdut, dar nu între mulți, ci între tine și el, ca să nu-l îndârjești la îndărătnicie și chiar necuviințe. De aci încolo, lasă-l în grija lui Dumnezeu; tu numai te roagă pentru el.

Dacă ajungi la discuție cu sectarii, discută calm, cu indulgență pentru om, cu bunăvoință, nu batjocorindu-l, nu ironizându-l, nu umilindu-l, nu poreclindu-l cu epitețe nedemne a fi rostite de buzele unui preot. Iar despărțirea să-ți fie „politicoasă”, afabilă. Înainte de a te coborî la discuție cu ei, studiază-le învățătura, bagajul de cunoștințe, arsenalul de argumente, metoda și psihologia, ca să știi, ce ai de zis și cum ai să procedezi.

câte prilejuri spre convorbire duhovnicească nu îmbie practica Bisericii ortodoxe și firea comunicativă, deschisă, bună, caldă a poporului nostru!

Întră preotul în sat, în parohia lui. Are obligament social să cerceteze pe credincioși. Întâiu pe fruntașii comunității bisericești, apoi pe rând la intervale, așa ca să nu bată la ochi că face vizite, pe toți credincioșii fără deosebire; aceasta pe lângă vizita obligatorie și făcută în fugă din Ajunul Bobotezii. Câte idei, câte sentimente, câte îndemnuri de zidire sufletească, religioasă, culturală și economică nu se poate stârni prin convorbirile ce se desvoltă cu ocazia unor asemenea cercetări. Și fenomen curios. Tot ce spui cumințe cu asemenea prilejuri, rămâne din tată în fiu ad litteram.

Dar vine credinciosul în casa preotului. Are un sfat de cerut, ori vrea să te poftască să-i faci vre-un serviciu. El nu crede lucru cuviincios să intre dintr'odată în medias res. Povestește întâi o jumătate de oră. Îi place să-și spuie și să-i spuie. Și de preoții, cari „nu stau de vorbă”, nici nu le convine. Câte îndrumări sănătoase nu poți da poporenilor tăi și cu asemenea ocazii!

Ești poftit la diverse servicii particulare în casa omului. Când acestea sunt de bucurie, de mulțumire sufletească, el vrea părtași și pe părintele lui sufletesc alături de vecinii și prietenii lui buni. Ce lucruri frumoase nu se pot pune la cale, ce poze alese nu se sădesc atunci în suflete